

Відтак, головним завданням для вітчизняного малого бізнесу є переорієнтація на легальну роботу, відповідальне ставлення до законодавчих зобов'язань та робота над позитивною діловою та кредитною репутацією.

Державним органам влади слід покращувати бізнес-клімат в країні. Передусім покращення бізнес-клімату передбачає дерегуляцію й спрощення ведення бізнесу. Прості й зрозумілі «правила гри» стимулюють приплив нових підприємців та інвесторів. Підвищення позиції України у рейтингу Doing Business Світового Банку впливають на інвестиційні рішення, а також чинять непрямий вплив на місце держави в інших економічних рейтингах.

Банкам, своєю чергою, слід шукати шляхи зниження відсоткових ставок за кредитами малим підприємствам та проводити активну роботу з популяризації кредитних продуктів для малих підприємств.

Література

1. Малий та середній бізнес в Україні. УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/10596576-maliy-ta-seredniy-biznes-v-ukrajini-daye-55-vvp-kabmin.html>

Олександр Дзюблюк

Тернопільський національний економічний університет

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

Сучасні процеси глобалізаційного впливу на організацію усіх економічних відносин, посилення конкуренції на світових фінансових ринках, а також поява й активний розвиток усе нових технологічних досягнень об'єктивно позначаються на функціонуванні банківського сектора та обумовлюють його вимушене залучення до реалізації політики нововведень, позаяк нині банківські інновації є ключовим фактором стабільності, конкурентоспроможності та сталого економічного зростання банків.

Банківські інновації зазвичай трактуються як продукти, послуги або технології, впровадження яких призводить до якісних змін в банківській діяльності. У цьому контексті, щодо особливостей банківської системи, то про інновації можна вести мову як про створення банківського продукту або послуги, що володіє більш привабливими споживчими властивостями у порівнянні із пропонованим раніше, що власне і сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку на фінансовому ринку.

Ряд економістів наголошують на зростанні прибутковості банку як сутності і головній меті його інноваційної діяльності. Так, зокрема Дж. Сінкі стверджує про те, що інновації у сфері фінансового та банківського обслуговування викликані необхідністю отримувати прибуток в умовах конкурентної боротьби [4, с. 810]. На думку Т. С. Смовженко, під банківськими інноваціями слід розуміти будь-які зміни, нововведення у всіх сферах функціонування банку, що володіють певним позитивним економічним або стратегічним ефектом [5, с. 52]. З позицій С. М. Козьменка, до інновацій у банківській сфері відносять ті нові процеси і моделі, за допомогою яких кредитно-фінансові інститути мають намір вийти на відносно новий рівень функціонування, а також покращити свої позиції на ринку банківських послуг [3, с. 14].

Однак більш правильно, на наш погляд, банківські інновації трактувати комплексно. Адже з одного боку, інноваційний процес у банку є складною системою організаційно-економічних відносин, що супроводжують розробку та впровадження інноваційних банківських продуктів. З іншого боку, з інституційних позицій банківські інновації можна визначити як взаємодію між учасниками інноваційного процесу в банку, що регулюються сукупністю усталених формальних і неформальних норм та виникають у процесі надання нових або вдосконалених існуючих банківських послуг.

Тому банківські інновації можна і навіть потрібно розглядати також і з позицій інституціонального підходу, а саме як систему інституційної взаємодії суб'єктів і об'єктів банківської діяльності, яка виникає у процесі реалізації банківських послуг, пропонованих споживачеві для задоволення його потреби в банківському обслуговуванні. Такий підхід дозволяє оцінити результативність банківських інновацій з позицій різних рівнів їх суб'єктності:

1) для клієнтів – поліпшення якості і доступності банківських послуг та розширення їх асортименту з урахуванням останніх досягнень новітніх інформаційних технологій;

2) для банків – підвищення рівня конкурентоспроможності і прибутковості за рахунок розширення клієнтської бази, а також ефективності роботи загалом за рахунок оптимізації організаційної структури та збільшення технологічних можливостей;

3) для суспільства – поліпшення якості життя за рахунок доступу до ширшого кола банківських послуг та новітніх фінансових технологій, що в результаті сприяє поживавленню господарської активності та оптимізації економічних відносин загалом.

Головним стимулом інноваційних перетворень у банківській сфері є специфіка її розвитку в умовах глобалізації та конкурентної боротьби, а також необхідність протистояння високим ризикам бізнесової діяльності

та усе зростаючим загрозам розгортання глобальних фінансових криз. Тому необхідною умовою успішного розвитку банків у сучасних умовах слід вважати активізацію інноваційного процесу, що може здійснюватися за наступними основними напрямками:

– по-перше, впровадження інноваційних банківських продуктів та новітніх послуг, здатних задовольнити максимально широке коло потреб споживачів на фінансовому ринку, а також модифікування уже існуючих видів банківських послуг із застосуванням технологічних інновацій;

– по-друге, зміна концепції просування банківських продуктів до кінцевого споживача, запровадження інноваційних методів їх продаж та новітніх маркетингових стратегій, що виводять комерційні банки далеко за межі посередницької діяльності у перерозподілі кредитних ресурсів і здійсненні розрахунків;

– по-третє, модернізація організаційних структур банку і його окремих структурних підрозділів, а також систем внутрішнього контролю у банках, що сприяють підвищенню ефективності функціонування банку, швидкості проходження управлінських рішень та формуванню ефективної системи банківського ризик-менеджменту.

Систематизовані у такий спосіб інновації у відповідних сферах нині відображають найважливіші аспекти сучасного банківського бізнесу, оскільки сприяють забезпеченню підвищення лояльності клієнтів, зниження витрат праці банківського персоналу та зростання ефективності діяльності самого банку. Інноваційні напрями розвитку банківського бізнесу по суті дозволяють перетворити сучасний комерційний банк із посередника у здійсненні розрахунків та джерела кредитних ресурсів на високотехнологічний фінансовий інститут, готовий комплексно обслуговувати складні комерційні угоди та проекти з партнерами у різних частинах світу. Цим і визначається широке впровадження продуктових, технологічних, організаційних, управлінських інновацій у банківській системі в умовах глобалізаційних змін економічного середовища.

Економічна цінність банківських нововведень за вказаними напрямками визначається зростанням прибутковості, розширенням масштабів бізнесу і можливостей для подальшого реінвестування капіталу. В умовах усе зростаючої конкуренції на глобальних фінансових ринках банківські інновації мають бути передусім спрямовані на залучення нових і утримання існуючих клієнтів, а також на розширення спектру банківських послуг і вдосконалення технологій їх надання відповідним споживачам. Це означає, що для того, щоб не втратити конкурентні переваги, комерційні банки повинні постійно удосконалювати свої операції і послуги, впроваджувати більш прогресивні структури управління, які дозволяють б гнучко реагувати на мінливі зовнішні умови і одночасно забезпечували б якість своєї

діяльності, контроль витрат і ефективності, тобто реалізовувати ефективну інноваційну стратегію свого розвитку.

Література

1. Васильєва Т. А. Банківське інвестування на ринку інновацій: монографія. Суми: СумДУ, 2007. 522 с.
2. Гэлбрейт Дж. К. Новое индустриальное общество. Избранное; пер. с англ. М.: Эксмо, 2008. 1200 с.
3. Козьменко С. М., Васильєва Т. А., Леонов С. В. Маркетинг банківських інновацій. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. №1. С. 13-28.
4. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг. М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. 1024 с.
5. Смовженко Т. С., Егорычева С. Б. Инновационные стратегии зарубежных банков. *Деньги и кредит*. 2010. №8. С. 51-56.
6. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України: монографія / за ред. д.е.н., проф. М. І. Дибби і к.е.н., доц. О. М. Юркевич. К.: КНЕУ, 2013. 425 с.
7. Яковенко С. Н. Генезис финансовых инноваций в деятельности коммерческих банков. *Финансовая аналитика: проблемы и решения*. 2015. №5. С. 42-52.

Жанна Довгань

Тернопільський національний економічний університет

ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ: ЗАГРОЗИ ТА МОЖЛИВОСТІ

В даний час в банківській сфері відбуваються величезні зміни, ключовим фактором яких виступає розвиток фінансових технологій. Фінансова структура майбутнього – це «банк на дивані», «банк в подорож», «банк в ході переговорів», коли за допомогою смартфона або планшета в будь-яку секунду можна задовольнити свої фінансові потреби.

За даними фінансового гіганта Citigroup п'ять років тому річні інвестиції в компанії фінансово-технологічного сектора становили \$ 1,8 млрд., а на сьогоднішній день ця цифра збільшилась до \$ 19 млрд [1].

В сфері банкінгу фінансові технології (фінтех) включають в себе безліч напрямів, які на даний момент швидко розвиваються: цифрові платежі і однорангові платежі (Peer-to-peer payments); однорангове кредитування (Peer-to-peer lending); краудфандінг і краудінвестинг (Equity crowdfunding); ризик-менеджмент; аналіз Big Data і прогнозне моделювання (Predictive modeling); технології безпеки (Security tech).

Протягом 2010–2017 рр. найбільший обсяг фінтех-фінансування отримали компанії, що працюють у сегментах платежів (26%), P2P